

Hangend kopje

Tekst en fotografie Rob Vereijken

Zijn hoofd hing er maar triest bij. Al jaren was hij constant in de weer met kalk en verdelgingsmiddel. Telkens als hij dacht dat hij ervan af was, kwam het gewoon weer terug. Teleurgesteld en moe gaf hij de eindeloze strijd op. Mossen laten zich niet zomaar weggagen: ze nemen na een tijdje hun plekje gewoon weer in.

Ik dacht dat mensen tevreden waren als het gazon groen was. Maar dat blijkt niet te kloppen. Het gaat niet om groen, maar om gras. Want anders zou haakmos, dat juist het meest in gazons groeit, nooit een van de grootste tuingernissen zijn. Het heeft kruipende oranje stengels met gekromde bleek- of geelgroene blaadjes. Haakmos brengt variatie in de tuin en het kan flink uitgroeien. Het gras kan de strijd tegen het mos niet winnen omdat het vanaf november tot half maart een winterslaap houdt. Het mos groeit dan juist lekker door, want er is genoeg licht en vocht. Een paar stengeltjes haakmos worden al snel hele plakken. Het mos wegtrekken of met gif proberen dood te spuiten, heeft maar heel kort een gunstig effect. Gras kan de concurrentie met het mos niet aan. In de vaak dichtgeslagen en harde grond groeien de graswortels slecht. Mossen hebben geen wortels en hechten zich wat in de bovenlaag van de grond. Dan win je het natuurlijk altijd. Gras kan geholpen worden met wat extra bemesting en grondverbetering, maar als het door schaduw en vocht een slechte grasplek blijft, plant daar dan lage, groenblijvende bodembedekkers. Het is wel geen gras, maar ook mooi groen en het mos is meestal snel verdwenen.

Op tuinmuurtjes groeit weer heel ander mos. Haakmos houdt het daar niet uit. Op de muur is het in de zomermaanden veel te heet en te droog. Er groeit wel mos dat zijn 'kopje' er bij laat hangen: het knikmos. Het gedraaid knikmos vormt mooie mosmopjes die nu sporenkapsels dragen. Aan het eind van de kapselsteel knikken ze en daar hangt een groen langwerpige sporendoesje

Muurbegroeiing met knikmos (midden) en muurmos (rechtsonder).

aan. Als de sporen in zo'n doosje rijp zijn, gaat het dekseltje van het doosje af en het fijne poeder waait met de wind mee. Daardoor zit de lucht ook vol met sporen van allerlei mossen. Dat dwarrelt overal neer. Is een plekje geschikt voor een bepaald mos, dan groeit die spore uit tot een nieuw mosplantje. Boven op muren zijn het altijd de mossen die de wedstrijd 'wie kan er het eerst groeien?' winnen. Naast knikmos vallen ook het muurmos en muisjesmos steeds in de prijzen. In deze tijd van het jaar zijn ze op hun mooist, zeker als de zon door de gekleurde kapsels heen schijnt.

Het mos van de muur steken heeft geen zin: wat aangewaarde sporen maken er

weer snel een mosfeest van. Je kunt er je hele leven onder gebukt gaan dat je de strijd tegen het mos niet kunt winnen. Je kunt er ook de schoonheid van inzien en je er gewoon bij neerleggen. Je houdt dan tijd over om lekker languit liggend te genieten op het gras met onder je hoofd een kussentje van mos.

Rob Vereijken is lid van de KNNV-afdeling Tilburg. Hij verzorgt voor het Platform Stadsnatuur Tilburg een maandelijks rubriek in de Tilburgse Koerier.